

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Naplňování role prarodiče skrze moderní technologie
Autor práce: Karolína Průšová
Obor studia: Pedagogika volného času
Vedoucí práce: Mgr. Věra Suchomelová, Th.D.
Posudek vypracoval: Mgr. Michal Novotný
Datum: 5. 5. 2023

Formální, obsahová a stylistická stránka bakalářské práce:

Tato teoreticko-empirická bakalářská práce s rozsahem 40 stran, počítáno od úvodu k závěru, se zabývá moderními technologiemi jako komunikačním prostředkem mezi prarodiči a jejich vnoučaty. Autorka předestírá, že svět se mění a prarodiče s ním, moderní technologie zasahují do života i vztahů všech generací a křehká skupina seniorů není výjimkou. Mnozí prarodiče jsou z různých důvodů nuceni komunikovat s vnoučaty na dálku pomocí „smart“ technologií a právě tento novodobý fenomén je předmětem autorčina zkoumání. Pokouší se postihnout jejich přednosti, nedostatky i nástrahy této komunikace.

V první teoretické kapitole rozebírá autorka pojmy jako prarodičovství, mezigenerační učení, role prarodičů apod. Druhou kapitolu zasvětila lidské interakci a třetí věnuje „smart“ technologiím optikou seniorů. Zde nacházíme i výpis některých organizací, které radí a vzdělávají seniory v této oblasti. Autorka zde rovněž cituje některé studie, které dokazují, že senioři se z velké části učí ovládat moderní technologie díky svým vnoučatům, takže je společně strávený čas omlazuje a nutí držet krok s dobou. Zajímavé jsou i zmíněné poznatky lékařů, kteří varují před závislostí na mob. telefonech u starších lidí. Podle nich zvyšují riziko kardiovaskulárních nemocí, vedou k bolestem krku a hlavy, zhoršenému zraku či obezitě. Jaké to překvapení! Rozhovory s respondenty vedla osobně nebo přes telefon.

V kapitole 4 autorka čtenáře seznamuje se svým kvalitativním minivýzkumem, který se nedá příliš zobecňovat. Uskutečnila velmi neformální polostrukturované rozhovory se čtyřmi respondenty – seniory z venkova či malého města, kteří mají svá vnoučata v zahraničí, nevidají je tedy tak často, jak by si přáli, a tudíž jsou odkázáni na komunikaci pomocí moderních technologií. Ptala se jich na způsob, průběh, frekvenci jejich styku s vnoučaty a hlavně na to, jak moderní technologie vnímají. Hlavní výzkumnou otázku formulovala: ***Jakým způsobem je naplňována role prarodiče skrze moderní technologie?*** Pro analýzu získaných dat zvolila metodu otevřeného kódování. Na malém vzorečku 4 respondentů autorka poodhalila vcelku očekávatelná zjištění. Prarodiče oceňují při komunikaci na dálku obraz, tedy video hovory, oceňují možnost posílat fotky a hlasové zprávy, nicméně postrádají fyzický kontakt, doteky a mazlení popřípadě rozhovor o samotě (bez asistence rodičů), což je vcelku logické. Přínos vnímali v tom, že díky vnoučatům se vlastně vzdělávají, mají důvod a náplň vzájemné komunikace a překonávají strach z moderních technologií. Jak se dalo očekávat, úplnou důvěru v moderní technologie nezískali, vnímají rizika nadměrného užívání mobilů u svých vnoučat, potažmo u celé mladé generace. Souhlasím s autorkou, že její minivýzkum nemá přílišnou výpovědní hodnotu,

má své limity, dle mého názoru je povrchní, přespříliš žoviální. Rovněž vybraný vzorek zcela neodpovídá zadání, všichni senioři totiž nespádají do kategorie důchodce (2 ze čtyř ještě pracují).

Práce je po stránce úpravy, struktury a členění vypracována velmi solidně. Autorka si v praxi vyzkoušela kvalitativní výzkum a analýzu dat, vymezila si vcelku srozumitelný a jednoduchý cíl a ten do jisté míry naplnila. Velké ambice si nekladla a objektivně přiznává, že šlo o první mělkou sondu do daného tématu.

Po stylistické a gramatické stránce mám drobné výhrady, občas chyby a stylistické neobratnosti naruší čtenářův zážitek (např. str. 44 Přes to; str. 42 At už je způsobů komunikace ... několik, prarodiče upřednostňují...; str. 32 ...jsme hovořili o benefitech a limitech, které prarodiče vnímají na technologiích...; str. 30 ...partnery jsem získala od mých známých; str. 16 ...můžeme hovořit i o naplňování procesu individualizace a socializace, který je u dětí obzvlášť důležitý a prarodiče mu napomáhají jejich schopností dítěti porozumět a přijímat ho takového, jaký je...).

Závěr:

Práce je vcelku solidní, teoretická část velmi dobrá, výzkumná část mírně pokulhává, je povrchní, po stylistické stránce občas zaškobrtne a nemá vysokou obecnou výpovědní hodnotu. Rozsah použitých zdrojů a celková práce se zdroji si však zaslouží pochvalu. Anglický abstrakt má ovšem nedostatky (*focuses in* (on); *relios* ???). Navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

Mgr. Michal Novotný